

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การสื่อสาร ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมขององค์กรพัฒนาเอกชนในโครงการ “นักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัสปัญหาชุมชน” มีวัตถุประสงค์หลักอยู่ 5 ประการ ได้แก่

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางการสื่อสารในระหว่างเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน นักเรียนนายร้อยตำรวจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบโครงการ “นักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัสปัญหาชุมชน”
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนในโครงการ “นักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัสปัญหาชุมชน”
3. เพื่อศึกษาถึงลักษณะการมีส่วนร่วมขององค์กรพัฒนาเอกชนในโครงการ “นักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัส ปัญหาชุมชน”
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ “นักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัสปัญหาชุมชน”

การวิจัยครั้งนี้ใช้หลักการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่มุ่งศึกษาเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเบื้องต้นในด้านความคิดเห็นและความรู้สึก โดยดำเนินการเก็บข้อมูลวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) กับเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบโครงการ

สรุปผลการวิจัย

สามารถนำเสนอโดยแบ่งออกเป็น 5 ข้อ ได้แก่

1. ศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน นักเรียนนายร้อยตำรวจ และเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบโครงการ “นักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัสปัญหาชุมชน”
2. ศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนในโครงการ “นักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัสปัญหาชุมชน”

3. ศึกษาถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนใน “นักเรียนนายร้อยตำรวจสัมพันธ์ปัญหาชุมชน”
4. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จโครงการ “นักเรียนนายร้อยตำรวจสัมพันธ์ปัญหาชุมชน”

ข้อมูลทางด้านประชากร เศรษฐกิจ และสังคม ของเจ้าหน้าที่ที่มูลนิธิ

อายุ และเพศ

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน 27 คน ประกอบด้วยชายจำนวน 4 คน และหญิงจำนวน 23 คน จากข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 31-45 ปี จำนวนมากที่สุดคือ 8 คน และกลุ่มตัวอย่างจะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือมีจำนวนถึง 23 คน คิดเป็นร้อยละ 81.15 แสดงให้เห็นว่าการเป็นเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนหญิงเข้าร่วมโครงการนายร้อยตำรวจสัมพันธ์ปัญหาชุมชนมากกว่า เจ้าหน้าที่ชายอีกนัยหนึ่งคือ เจ้าหน้าที่ขององค์กรพัฒนาเอกชนส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย

การศึกษา

จากข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ถึง 17 คน โดยรองลงมาจะเป็นการศึกษาในระดับปริญญาโท มัธยมศึกษาตอนปลาย จะมีจำนวนเท่ากันคือ 3 คน สุดท้ายที่มีจำนวนเท่ากันคือ 2 คน ได้แก่ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และประถมศึกษา ซึ่งจากข้อมูลในระดับของปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในปริญญาโทอยู่ด้วย เพราะฉะนั้นในด้านเหตุผลของการให้ข้อมูลในการวิจัยจะมองถึงความสนใจและตั้งใจในการตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็นในงานวิจัย

รายได้

พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีสถานทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ เนื่องจากอยู่ในเกณฑ์เงินเดือนราชการ และประกอบกับบุคคลที่มีการศึกษาน้อย จึงทำให้ได้เงินเดือนน้อยไปด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางด้านประชากรเศรษฐกิจ สังคมของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบโครงการซึ่งได้ทำการสัมภาษณ์ทั้งหมด 3 คน

อายุ	อายุตั้งแต่ 31 - 35 ปี	จำนวน 2 คน
	อายุตั้งแต่ 51 - 55 ปี	จำนวน 1 คน
อาชีพ	รับราชการทั้งหมด 3 คน	
การศึกษา	ระดับปริญญาตรีทั้ง 3 คน	
รายได้	5,000 - 10,000 บาท	จำนวน 1 คน
	10,001 - 15,000 บาท	จำนวน 1 คน
	15,001 - 20,000 บาท	จำนวน 1 คน

ตอนที่ 1 พฤติกรรมการสื่อสารในโครงการนักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัสปัญหาชุมชน

จากการศึกษาพบว่าภาพรวมของความคิดริเริ่มการจัดทำโครงการนักเรียนนายร้อยสัมผัสปัญหาชุมชน มีพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมีองค์ประกอบทิศทางการสื่อสารและช่องทางในการสื่อสารดังต่อไปนี้

องค์ประกอบหลัก

องค์ประกอบหลักของกระบวนการสื่อสารสามารถแบ่งออกได้เป็น 7 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ผู้คิดริเริ่มโครงการ เป็นความคิดของท่านอดีตอธิบดีฯ พล.ต.อ. ประชา พรหมนอก ร่วมกับกองบัญชาการนโยบายและแผนกรมตำรวจโดยที่มีกองบัญชาการนักเรียนนายร้อยตำรวจมีส่วนร่วมในความคิด ในสมัยของผู้บังคับบัญชา ดร.ชิตชัย สัมพันธ์สถิต ได้มีการประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้านเด็ก และมีความคิดเห็นตรงกันในด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาในชุมชนที่เกิดขึ้น ว่ามีจำนวนเพิ่มมากขึ้นจึงควรที่จะศึกษาปัญหาและหาทางป้องกันโดยผ่านทางโรงเรียนนายร้อยตำรวจ

กลุ่มที่ 2 เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบโครงการ เป็นหน่วยงานที่รับนโยบายจากการประชุมร่วม ซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนนายร้อยตำรวจกองแผนงาน 2 สำนักงานแผนงานและงบประมาณ

จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบโครงการเปรียบเสมือนตัวกลางในการประสานงานระหว่างนักเรียนนายร้อยตำรวจกับเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนในช่วงการดำเนินโครงการช่วงแรก

กลุ่มที่ 3 ตัวแทนคณะทำงานด้านเด็ก เป็นคณะทำงานซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่เข้ามาปรึกษาปัญหาสังคม ที่เกิดขึ้นกับผู้คิดริเริ่มโครงการจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนพบว่า การเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมครั้งนี้ทางเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนได้สังเกตเห็นถึง ผลในด้านดีต่อการทำงานประสานกันทั้ง 2 ฝ่าย เพราะการทำงานที่ต้องเชื่อมโยงกันในด้านปัญหาสังคม

กลุ่มที่ 4 คณะทำงานด้านเด็ก เป็นหน่วยงานที่มีการติดต่อสื่อสารกันอยู่ตลอดเวลาซึ่งประกอบด้วย 17 องค์กร

- ประกอบด้วย
1. มูลนิธิเพื่อนหญิง
  2. มูลนิธิศึกษาเอเชีย
  3. มูลนิธิดวงประทีป
  4. สหทัยมูลนิธิ
  5. ศูนย์เมอร์ซีเซ็นเตอร์
  6. มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก
  7. มูลนิธิเพื่อเด็กพิการ
  8. กองคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก
  9. มูลนิธิเด็ก

กลุ่มที่ 5 เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน เป็นกลุ่มบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนนายร้อยตำรวจ ตามคำกล่าวของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนว่า คนเป็นผู้ดูแลตลอดการปฏิบัติหน้าที่

กลุ่มที่ 6 นักเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในโครงการนี้และมีบทบาทต่อผลสำเร็จของโครงการ

กลุ่มที่ 7 ชุมชนเป็นกลุ่มบุคคลที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมในโครงการนี้จากการสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และบางครั้งก็สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและพูดคุยกับนักเรียนนายร้อยตำรวจโดยตรง

ทิศทางการสื่อสาร

สามารถแบ่งออกเป็น 2 ทิศทางด้วยกันได้แก่

1. แนวตั้ง (Vertical) จากการศึกษาพบว่าการติดต่อสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบโครงการกับนักเรียนนายร้อยตำรวจมีลักษณะการสื่อสารแบบแนวตั้ง (Top Down) โดยจะมีการแจ้งให้ทราบเป็นระบบของราชการซึ่งผู้บังคับบัญชาจะแจ้งลงมายังผู้ใต้บังคับบัญชา โดยผ่านการประชุมอย่างเป็นทางการ เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ต่อไป รวมไปถึงการแจกแจงรายละเอียดต่างๆ ของโครงการ
2. แนวนอน (Horizontal) จากการศึกษาพบว่าการติดต่อสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนกับนักเรียนนายร้อยตำรวจแสดงให้เห็นถึงความเสมอภาคทางการสื่อสาร และเป็นการสื่อสาร (Two Ways Communication) ที่มีลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสารการสื่อสารในลักษณะนี้มุ่งเน้นไปที่การมีส่วนร่วมทางการสื่อสารโดยแบ่งเป็น

การสื่อสารแบบ *INTERPERSONAL COMMUNICATION* ซึ่งประกอบด้วยบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ทำการสื่อสารในลักษณะตัวต่อตัว (Person to Person) ทั้ง 2 ฝ่ายสามารถติดต่อแลกเปลี่ยนสารกันได้โดยตรง (Direct) โดยสามารถสังเกตปฏิบัติการของฝ่ายตรงข้ามในลักษณะของการเห็นหน้าค่าตากับตลอดการสนทนา

ช่องทางในการสื่อสาร

จากการศึกษาพบว่าช่องทางในการสื่อสารภายในโครงการนักเรียนนายร้อยตำรวจสมัครพิเศษ ปัญหาชุมชน สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ช่องทางหลักๆ ได้แก่

1. ผ่านทางเอกสารต่างๆ ของทางราชการ

ในส่วนของผู้เจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบโครงการ ใช้การสื่อสารในลักษณะของคำสั่ง หนังสือขอความร่วมมือ เอกสารนัดหมายในการประชุม เอกสารประเมินผล ฯลฯ ซึ่งจะส่งผ่านกันมาตามลำดับบริหารโดยส่งจากผู้บริหารโครงการลงมาสู่เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบโครงการเป็นในรูปแบบของการปฏิบัติตามขั้นตอนและคำสั่งลงสู่แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจ

ส่วนขององค์กรพัฒนาเอกชนก็เป็นในลักษณะเอกสารราชการในรูปแบบจดหมายเชิญเข้าประชุม เอกสารการประเมินผลนักเรียนนายร้อยตำรวจ เป็นในรูปแบบขอความช่วยเหลือในโครงการกับหน่วยงานราชการ

2. ผ่านทางการสื่อสารแบบเป็นทางการ

กล่าวคือ เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนใช้การประชุมในลักษณะของการประชุมนิเทศกลุ่มกับการปัจฉิมนิเทศ ซึ่งทางหน่วยงานของโรงเรียนนายร้อยตำรวจจะจัดให้มีการพูดคุยกับนักเรียนนายร้อยตำรวจเพื่อเป็นการแนะนำเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนเข้าร่วมโครงการทั้งหมด

3. ผ่านทางการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าการสื่อสารลักษณะนี้ค่อนข้างจะใช้มากที่สุด จากผู้วิจัยจำนวน 27 คน เห็นว่าเป็นการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากที่สุดนอกจากจะถ่ายทอดแนวคิดทางด้านทฤษฎีซึ่งกันและกันแล้ว ในด้านความเป็นส่วนตัวทำให้เกิดความสนิทสนมกันมากยิ่งขึ้น

4. ผ่านทางการสื่อสารโดยเสียงตามสาย

ในชุมชนที่มีนักเรียนนายร้อยตำรวจเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ โดยเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนเป็นฝ่ายแจ้งให้กับผู้ใหญ่บ้านหรือผู้ที่รับผิดชอบการจัดรายการเสียงตามสายในชุมชน เพื่อแจ้งให้ชุมชนได้รับทราบรายละเอียดโครงการจากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน 9 คนใน 27 คน มีการสื่อสารโดยผ่านเสียงตามสายในชุมชน

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านทัศนคติของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนต่อโครงการ “นักเรียนนายร้อย ตำรวจล้มผิดปัญหาชุมชน”

ทัศนคติของผู้เข้าร่วมโครงการในที่นี่คือเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนมีทัศนคติและความรู้สึก ต่อโครงการประกอบไปด้วย ความรู้สึกด้านบวกและด้านลบ รวมถึงการปรับปรุงโครงการ

ด้านบวก

- plugged จิตสำนึก เป็นเรื่องของการทำงานในอนาคตที่นักเรียนนายร้อยตำรวจจะออกไปปฏิบัติหน้าที่จริง ต้องมีการสร้างความรู้สึกที่ดีต่อประชาชนและเข้าใจปัญหาต่างๆ อย่างแท้จริง
- มีโอกาสทำงานร่วมกัน การศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนมีความคิดเห็น ว่าการทำงานในสายงานจะต้องมีการประสานกันในแง่ของปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะ ปัญหาของเด็กและสตรี
- เป็นผลดีต่ออาชีพการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ 5 คน ให้ความคิดเห็นว่าเป็นผลดีต่ออาชีพ เนื่องจากต้องมีความรู้พื้นฐานของปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นผลดีต่อวิชาชีพ และภาพพจน์ที่ดี ของตำรวจ

ด้านลบ

- ระยะเวลา การศึกษาพบว่าความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน 20 คน จาก 27 คน มีความคิดเห็น ว่า ระยะเวลาในการเข้าร่วมโครงการ 5 วัน น้อยเกินไปในการเข้าไปสัมผัสปัญหา
- งบประมาณ การศึกษาครั้งนี้พบว่างบประมาณ คือ ค่าใช้จ่ายที่เข้าร่วมโครงการต้องได้รับการสนับสนุนเพิ่มจากหน่วยงานราชการ เพื่อเป็นค่ายานพาหนะ ฯลฯ
- นักเรียนนายร้อยบางคนไม่ใส่ใจในการเข้าร่วมกิจกรรม เพราะการเข้าร่วมกิจกรรมในโครงการเป็นเพียงการผ่านหลักสูตรไม่มีการบังคับ จึงไม่มีการเอาใจจริงเอาใจในการร่วมโครงการ

ปรับปรุง

- หลักสูตร การวิจัยพบว่า เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนเล็งเห็นว่า การเข้าร่วม โครงการ นับ ได้ว่ามีประโยชน์เพราะฉะนั้นควรจะตั้งให้เป็นลักษณะของหลักสูตร เพื่อเพิ่มเติม การเรียนการสอน จะได้มีโอกาสศึกษาในส่วนของทฤษฎี และได้ทราบปัญหาหลายๆ ด้านรวมถึงวิธีการแก้ไขปัญหาในรูปแบบต่างๆ
- การติดตามผลการปฏิบัติงาน และวัดผลการปฏิบัติงานมาได้ดำเนินการตามวิธีการ และมุ่ง ไปสู่จุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งทางเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนต้องการให้มีการ ติดตามผลในส่วนของการตอบกลับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีการออกไปปฏิบัติ หน้าที่จริง

ตอนที่ 3 : ข้อมูลทางด้านการมีส่วนร่วมขององค์กรพัฒนาเอกชนโครงการ : นักเรียนนายร้อย

สำรวจสัมผัสนักเรียนนายร้อย

ในด้านการมีส่วนร่วมโครงการ เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนจะเป็นหน่วยงานที่มีส่วน เกี่ยวข้องมากที่สุด สามารถถ่ายทอดการทำงานในด้านต่างๆ ให้นักเรียนนายร้อยตำรวจได้เห็น สภาพปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รวมไปถึงการโน้มน้าวเพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการทำงาน ร่วมกับประชาชน โดยแบ่งเป็นการมีส่วนร่วมในโครงการของ

- เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนในระดับนโยบาย ทำหน้าที่มองภาพรวมของโครงการ
- เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนในฝ่ายปฏิบัติงานสร้างความเข้าใจก่อนปฏิบัติงานจริง, ลงพื้นที่, เสนอแนะความคิดเห็น, ของความร่วมมือช่วยเหลือ, การปรึกษาปัญหา, การ ประเมินผล

ระดับนโยบาย

- การศึกษาพบว่าผู้ที่รับนโยบายมาจะเป็นเจ้าหน้าที่ในระดับบริหารขององค์กรองค์กรพัฒนาเอกชนจะมีการถ่ายทอดแผนนโยบายเกี่ยวกับ โครงการให้กับเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนทราบก่อนที่จะเข้าร่วมกิจกรรม
- การมองภาพรวม เป็นลักษณะการช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ การศึกษาพบว่า ระดับผู้บริหารมีโอกาสถ่ายทอดข้อมูลด้านความรู้ในส่วนภาพลักษณ์ขององค์กรพัฒนาเอกชนการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เตรียมการในด้านปฐมนิเทศน์ และปัจฉิมนิเทศน์

ระดับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ

- เป็นเจ้าหน้าที่ที่ได้ทำงานปฏิบัติหน้าที่และใกล้ชิดกับนักเรียนนายร้อยตำรวจอย่างแท้จริง สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นตลอดเวลาในระหว่างการทำงาน เสริมสร้างความเข้าใจก่อนปฏิบัติงานจริง การศึกษาพบว่าเป็นการมีส่วนร่วม โดยการให้นักเรียนนายร้อยตำรวจได้เตรียมพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อจะได้ทราบถึงการปฏิบัติงานภายในองค์กรพัฒนาเอกชนว่ามีขั้นตอนในการแก้ไขปัญหาสังคมอย่างไร โดยจะมีการพูดคุยก่อนหรือศึกษาเอกสารต่างๆ ขององค์กร
- ลงพื้นที่ เป็นการเข้าถึงปัญหาในชุมชนโดยการให้นักเรียนนายร้อยตำรวจได้มีโอกาสเข้าไปสัมผัสกับคนในชุมชนด้วยตนเองเป็นประสบการณ์จริงหลังจากได้รับการบอกเล่าหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นไปบางส่วนแล้ว
- เสนอแนะความคิดเห็น เป็นลักษณะของการพูดคุยเสนอแนะโดยเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน จะเป็นผู้ถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆ ให้นักเรียนนายร้อยตำรวจฟัง และอธิบายรายละเอียดหรือแนะนำตั้งข้อซักถามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นการเพิ่มทักษะให้กับนักเรียนนายร้อยตำรวจให้เกิดการมองภาพของปัญหาได้ชัดเจน
- การขอความร่วมมือช่วยเหลือเป็นการมีส่วนร่วมในลักษณะของการร่วมมือขอความช่วยเหลือ การศึกษาพบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจส่วนใหญ่ จะมีความพร้อมกว่า 80% ในด้านการให้ความช่วยเหลือแต่จะเป็นในเชิงของการเข้าช่วยเหลือแบบปฏิบัติตามคำสั่งมากกว่าการเสนอแนวคิด

- การศึกษาปัญหาจะเป็นในลักษณะของการที่เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนพยายามหากรณีศึกษาให้นักเรียนนายร้อยตำรวจได้ทำการคิดและแก้ไขปัญหานั้นไปในรูปแบบของการบอกแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วยตัวของนักเรียนนายร้อยตำรวจเอง ว่าสามารถเข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นหรือไม่ การศึกษาพบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจยังไม่มีทักษะในการแก้ไขปัญหาเท่าที่ควรอาจเนื่องจากการขาดทักษะทางด้านสังคมสงเคราะห์

การประเมินผล

ในส่วนขององค์กรพัฒนาเอกชนจะเป็นผู้ทำหน้าที่นิเทศน์ผลการปฏิบัติงานของนักเรียนนายร้อยตำรวจ โดยจะสรุปผลงานที่ออกมาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ จากการประเมินผลของการทำงานทางโรงเรียนนายร้อยตำรวจมีความพึงพอใจ ในการปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียนนายร้อยตำรวจในการศึกษาพบว่าโครงการนี้ในระดับหนึ่ง

ตอนที่ 4 ด้านปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จโครงการ : นักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัสปัญหาชุมชน

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่มูลนิธิต่อความสำเร็จของ โครงการรวมถึงความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีต่อปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ เป็นข้อคิดในการทำงานในโครงการนี้ สามารถอธิบายได้ว่าความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อความสำเร็จของโครงการ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประการคือ

1. ความคิดเห็นในด้านปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการ

การศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน 12 คน จาก 27 คนมีความเห็นว่าผลสำเร็จของโครงการขึ้นอยู่กับปฏิบัติงานของนักเรียนนายร้อยตำรวจเอง

เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน 8 คน มีความคิดเห็นว่า ความสำเร็จของโครงการขึ้นอยู่กับ นโยบายของทาง โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน 7 คน มีความคิดเห็นว่า ความสำเร็จของโครงการขึ้นอยู่กับ มูลนิธิฯ เองในการถ่ายทอดความรู้

2. ด้านการให้ความสนับสนุนโครงการ

การศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนจำนวน 27 คนใน 9 มูลนิธิ เห็นด้วยและพร้อมที่จะให้การสนับสนุนในโครงการต่อไปเรื่อย ๆ

3. ด้านขอเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไข

การศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนจำนวน 12 คน จาก 27 คน มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องการสื่อสารและการประสานงานในการเตรียมโครงการ

- เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน 10 คน มีข้อเสนอแนะให้บรรจุมหาวิทยาลัยในหลักสูตรการเรียนการสอน
- เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน 3 คน มีข้อเสนอแนะว่าควรยืดเวลาในการดูงานให้มากกว่านี้
- เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน 1 คน บอกว่าเป็นโครงการที่ดีไม่ต้องปรับปรุงแก้ไข

ทางด้านของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบโครงการ

1. ความคิดเห็นในด้านปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการ

การศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความคิดเห็นว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้ใหญ่ องค์กรพัฒนาเอกชน (มูลนิธิ) และสุดท้ายคือ ตัวนักเรียนนายร้อยตำรวจ

2. ด้านการให้การสนับสนุนโครงการ

การศึกษา พบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบโครงการ มีความเห็นเหมือนกันว่าควรจะสนับสนุนโครงการต่อไปเพื่อเป็นภาพพจน์ที่ดีของสถาบันตำรวจ

3. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่รับผิดชอบโครงการ

- ข้อเสนอแนะให้มีการปรับปรุงในด้านงบประมาณ

การศึกษาพบว่า ควรมีการเพิ่มค่าเบี้ยเลี้ยงในการเข้าร่วมโครงการ

- ข้อเสนอแนะ ให้มีการปรับปรุงเรื่องเวลา

การศึกษาพบว่า ควรมีการขยายเวลาในการเข้าร่วมโครงการให้มากกว่าเดิม

- ข้อเสนอแนะ ให้มีการปรับปรุงเรื่องการประชุม

การศึกษาพบว่า ควรมีการสร้างความเข้าใจอันดีในการประชุม

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน นักเรียนนายร้อย ตำรวจ เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบโครงการ “นักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัสมติปัญหาชุมชน”
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนที่เข้าร่วมโครงการ “นักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัสมติปัญหาชุมชน”
3. เพื่อศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนในโครงการ “นักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัสมติปัญหาชุมชน”
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการ “นักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัสมติปัญหาชุมชน”

จากผลการวิจัยได้ค้นพบประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ขององค์กรพัฒนาเอกชนผู้เข้าร่วมโครงการ

จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนที่เข้าร่วมโครงการ “นักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัสมติปัญหาชุมชน” แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นระดับนโยบาย

2. ผู้เข้าร่วมโครงการที่เป็นระดับปฏิบัติการ

ซึ่ง 2 กลุ่มจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน กล่าวคือ

ระดับนโยบาย จะมองว่าการทำโครงการนี้ต้องการลงทุนในแง่ของค่าใช้จ่าย บุคลากร เวลา มาก เพราะฉะนั้นผลตอบแทนจะต้องคุ้มค่าต่อการลงทุนไปเนื่องจาก ความสูญเสียที่เกิดขึ้นเป็นงบประมาณของแผ่นดินทั้งหมด ควรมีความพร้อมในการเตรียมตัวของบุคลากรทั้ง 2 ฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นส่วนของตัวเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนก็ควรมีความพร้อมในการถ่ายทอดความรู้ และในส่วนของผู้เรียนนายร้อยตำรวจ ซึ่งมาปฏิบัติหน้าที่ควรมีความพร้อมในการเรียนรู้ ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ใช่เป็นแค่เพียงการเข้าร่วมการมีส่วนร่วมแบบจอมปลอม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Desher and Sock (1994) ซึ่งได้กล่าวไว้ว่า “การมีส่วนร่วมจอมปลอม (Pseudo-Participaion) เป็นการมีส่วนร่วมในลักษณะที่ปฏิบัติตามแนวทางที่นักวางแผน นักบริหารหรือผู้มีอำนาจ ซึ่งการมาปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ กัน ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ระดับปฏิบัติการ จะมองในส่วนของการปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่ตนเองรับผิดชอบ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยการรับผิดชอบในส่วนของผู้เรียนนายร้อยตำรวจที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแล และอำนวยความสะดวก รวมถึงการประเมินผล ซึ่งการกระทำดังกล่าวเป็นลักษณะของการกระทำแบบมีส่วนร่วมรับผิดชอบ เช่นเดียวกับสัญญา สัญญา วิวัฒน์ (2534) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมที่เกิดจากความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกับกลุ่มเป็นกระบวนการหนึ่งของสังคมที่จะเป็นผลสำเร็จของการกระทำนั้นๆ

พฤติกรรมการสื่อสาร

ภายในโครงการ “นักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัสชุมชน” สามารถแบ่งออกได้เป็น

- การสื่อสารแบบแนวตั้ง (Vertical)
- การสื่อสารแบบแนวนอน (Horizontal)

การสื่อสารแนวตั้ง (Vertical)

การศึกษาพบว่า การสื่อสารภายในองค์กรของโรงเรียนนายร้อยตำรวจในส่วนของนโยบาย หลักการ และเหตุผล รวมถึงวัตถุประสงค์ของโครงการมีลักษณะการทำตามคำสั่งผู้บังคับบัญชา ดังนั้นการสื่อสารจึงจำเป็นต้องสอดคล้องกับโครงสร้างขององค์กร ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการ ซึ่งจะประกอบไปด้วย ผู้บังคับชวากับผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นการสื่อสารแบบทางเดียว One Way Communication เป็นลักษณะของ (Top Down)

ซึ่งความคิดดังกล่าวไม่สัมพันธ์กับความคิดของ Roger (1976) ที่ได้กล่าวว่า "การสื่อสาร เพื่อการพัฒนาจะต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบเดิมที่มุ่งเน้นการสื่อสารทางเดียว"

การสื่อสารแนวนอน (Horizontal)

พบว่าในส่วนการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างนักเรียนนายร้อยตำรวจกับเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งผลมาจากการที่เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนได้พยายามหยิบยกปัญหาสังคมต่างๆ ประสบการณ์จริงในบางกรณีที่เป็นปัญหาที่ไม่รุนแรง มาถ่ายทอดให้นักเรียนนายร้อยตำรวจได้รับรู้แทนการเข้าไปเผชิญกับกลุ่มผู้ประสบปัญหาทางสังคม เนื่องจากการเข้าพบกลุ่มดังกล่าว จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเป็นบุคคลที่มีจิตวิทยาในการพูด (Trwin T Sender อังใน สนธยา พสศรี) ดังนั้นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจึงต้องผ่านเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนในการถ่ายทอดข้อมูลต่างๆ เพื่อเป็นสื่อในการส่งสาร และรับสาร

ความคิดที่สัมพันธ์ดังกล่าวกับ (กาญจนา แก้วเทพ 2539) กล่าวว่า "การสื่อสารเพื่อการพัฒนาเป็นการสลับบทบาทของผู้พูดและผู้ฟัง สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นต่างๆ ได้เท่าเทียมกัน"

นอกจากนี้ยังพบว่า การสื่อสารในลักษณะของการใช้ (Interpersonal Communication) จะมีประสิทธิภาพมากในการศึกษา เนื่องจากผู้ต้องการให้ความรู้และประสบการณ์ เช่น เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนต้องการมีส่วนร่วมมากในด้านของการแสดงความคิดเห็น การเข้าร่วมกิจกรรม เหมือนกับผู้ฟังได้รับรางวัลจากการที่ ผู้พูดเป็นผู้ต้องการถ่ายทอดอย่างแท้จริงสอดคล้องกับความคิดของ (Larzasfeld and Manzel 1968)

เช่นเดียวกับแนวคิดของ Roger (1973) ที่ได้ศึกษาว่า คุณลักษณะของสื่อบุคคลจากการศึกษาพบว่า การที่เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนใช้การสื่อสารระหว่างบุคคลในการถ่ายทอดความรู้ทำให้เกิด

ความเข้าใจในปัญหาที่แท้จริงมีปฏิริยาตอบสนอง เจ้าหน้าที่สามารถรู้ถึงผลว่านักเรียนคนไหนสนใจ ไม่สนใจ หรือเข้าใจในประเด็นปัญหาหรือไม่อย่างไร และสามารถโน้มน้าวใจให้นักเรียนนายร้อยตำรวจได้เข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นโดยตัดสินใจในการแก้ไขปัญหามาจากการใช้ประสบการณ์ที่เคยพบเห็นว่า จริงๆ แล้วการเข้าใจเนื้อหาของปัญหาต้องใช้ความคิดพิจารณาอย่างละเอียดอ่อน ซึ่งบางครั้งเป็นเพียงข้อผิดพลาดในชีวิต ที่ตัวผู้กระทำผิดไม่อยากจะเกิดขึ้น ส่งผลให้ในอนาคตการปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียนนายร้อยตำรวจใจการตัดสินใจโดยการใช้อำนาจกฎหมายมีความรอบคอบมากขึ้น

ทัศนคติของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนที่เข้าร่วมโครงการ

ผลการวิจัยในเรื่องทัศนคติของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนต่อโครงการ “นักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัสปัญหาชุมชน” เป็นประเด็นซึ่งมีความน่าสนใจ กล่าวคือ จากการศึกษาพบว่าทัศนคติของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนต่อโครงการเกิดขึ้นจากการได้รับทราบโครงการ และได้มีความเข้าใจเกิดความรู้สึกและอารมณ์ร่วม เพราะคิดว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่ดีและน่าสนใจสนับสนุนให้ดำเนินโครงการต่อไป สนับสนุนความคิดของ Milton J Rosenbery and Carl กล่าวคือ ผลการวิจัยพบว่า หลังจากที่มิโครงการนี้เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนเกิดความเปลี่ยนแปลงความคิดลบข้างความรู้สึกเดิมที่มีต่อเจ้าพนักงานตำรวจที่เป็นในเชิงลบ

การเปลี่ยนแปลงทางความคิด พบว่าเป็นโครงการที่ดีน่าสนใจ และหลังจากร่วมโครงการไปเกิดความประทับใจทำให้เกิด

การเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้สึก ซึ่งเกิดจากการได้มีโอกาสร่วมงานกับนักเรียนนายร้อยตำรวจ และ

เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ คือ เกิดความรู้สึกว่าการไปติดต่อกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจจะได้รับความสะดวกขึ้น ถ้าหากมีโอกาสได้พบกับ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ผ่านโครงการนี้มาแล้ว หรือนักเรียนนายร้อยตำรวจจะได้รับความสะดวกขึ้น เมื่อมีการติดต่อกลับมายังองค์กรพัฒนาเอกชนที่เคยไปฝึกงานหากเจอปัญหาสังคมต่างๆ ที่ทางองค์กรพัฒนาเอกชนจะสามารถช่วยเหลือและแก้ไขได้ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (จุมพล รอดคำดี 2532)

สอดคล้องกับทฤษฎี *Theory of Cognitive Consonance* เป็นการที่เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนรักษาความคิดของตนให้สอดคล้องกับความเชื่อ ค่านิยมของโครงการว่าเป็นโครงการที่สามารถปฏิบัติ

บัตินงานประสานความสัมพันธ์กันในระหว่างที่มีการทำงานในชีวิตจริงได้เนื่องจากความสอดคล้องที่กล่าวถึงเป็นความสอดคล้องบนพื้นฐานของ วิชาชีพ เนื่องจากวิชาชีพในการทำงานจะต้องมีการพบปะแลกเปลี่ยนสื่อสารกันอยู่ตลอดเวลา หากความสอดคล้องเกิดขึ้นการปฏิบัติหน้าที่ของทั้งตัวเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนเอง และเจ้าพนักงานตำรวจก็จะราบรื่น และผ่านไปได้อย่างดี ซึ่งผลการวิจัยนี้จะมีความสอดคล้องกับ แนวคิดของ (แม็กไควร์ 1986) ที่กล่าวถึงสถานการณ์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

1. สถานการณ์แนะนำ (Suggestion situation)
2. สถานการณ์สอดคล้องลงรอยกัน (Conformity situation)
3. สถานการณ์พูดคุยภายในกลุ่ม (Group Discussion situation)
4. สารโน้มน้าวใจ (Persuative Message)
5. การปลูกฝังความคิดใหม่ (Intensive Indoctrination)

จากการศึกษายังพบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนที่มีทัศนคติ และมีอารมณ์ความรู้สึกในการประกอบอาชีพร่วมด้วยจะเกิดความสนับสนุน หรือคัดค้านอย่างรุนแรง สอดคล้องกับ เสถียร เขยประทัป 2538 กล่าวคือ ถ้าเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนเห็นว่าการปฏิบัติหน้าที่ของนักเรียนนายร้อยตำรวจตั้งใจจริงก็จะมี การสนับสนุน และพยายามบ่อนความรู้ต่างๆ ให้กับนักเรียนนายร้อยให้ได้มากที่สุด ในทางตรงกันข้ามถ้าเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนเห็นว่า นักเรียนนายร้อยคนใดไม่พร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ก็จะมี การดักเตือน และถ้ายังไม่ดีขึ้นก็จะเกิดการปฏิเสธในการสอนงานโดยสิ้นเชิง

นอกจากนั้นโครงการนี้เป็นโครงการที่ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก ดังนั้นการที่นักเรียนนายร้อยตำรวจเข้าไปมีส่วนร่วมภายในสังคมที่ค่อนข้างจะมีปัญหาในชุมชนแออัด จึงทำให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อชาวบ้านโดยเฉพาะบุคคลที่ประพาศิตัวผิดกฎหมายเกิดความไม่พอใจ จึงเกิดความระแวงระวังตัว รวมไปถึงการแสดงตนว่าไม่พอใจในการเข้าไปมีส่วนร่วม เพื่อเป็นทางแก้ไขเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนเองซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นก็จะเข้าไปอธิบาย และแจ้งให้กับบุคคลเหล่านั้นทราบว่า การปฏิบัติงานของนักเรียนนายร้อยตำรวจไม่ได้มาจับผิด แต่เป็นการดูงาน เพื่อเป็นการป้องกันความปลอดภัย และเสริมสร้างทัศนคติที่ดี โดยใช้เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนซึ่งเป็นสื่อ

บุคคลเข้าไปปิดช่องว่างทางด้านทัศนคติให้ความรู้และรายละเอียดต่างๆ ซึ่งสัมพันธ์กับความคิดของ Roger 1983 ในการแก้ไขปัญหาช่องว่างทางความรู้ และทัศนคติ

การมีส่วนร่วมขององค์กรพัฒนาเอกชน

การศึกษาพบว่ารูปแบบในการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนต่อโครงการนี้ เป็นการมีส่วนร่วมในลักษณะของแนวคิดที่เกิดขึ้น จากการรวมตัวกันขององค์กรพัฒนาเอกชนซึ่ง เป็นคณะทำงานด้านเด็กมีการทำงานร่วมกันอยู่แล้วเกิดความคิด สนใจและมีความคิดริเริ่มที่ว่าควร จะมีโครงการลักษณะนี้เกิดขึ้นซึ่งเป็นขนะเดียวกับทางอดีตอธิบดีกรมตำรวจ พล.ต.อ. ประชา พรหมนอก ได้มีความคิดเห็นพ้องต้องกันต่อโครงการนี้ เลยได้มีการรวมตัวกันขึ้น ซึ่งในช่วงปีแรก ก็มีความยุ่งยากเนื่องจากการเตรียมตัวยังไม่ดีนัก เจ้าหน้าที่ในแต่ละองค์กรพัฒนาเอกชนบางแห่งก็ ไม่พร้อม จึงยังไม่ได้ร่วมโครงการนี้ถึงแม้ว่าจะมีส่วนหนึ่งในคณะทำงานด้านเด็กแต่ก็มาเริ่มทำงาน เข้าร่วมโครงการในปีถัดไป

- การมีส่วนร่วมจึงเป็นลักษณะของความสนใจร่วมกัน และความกังวลของบุคคลที่ ทำงานร่วมกันทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งมีความบังเอิญ เห็นพ้องต้องกันในแง่ความคิดเห็น จึงกลายเป็นความกังวลและห่วงร่วมกันในส่วน ร่วม จึงมีความคิดริเริ่มจัดทำโครงการนั้นขึ้น
- การทำงานของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนที่ร่วมอยู่ในคณะทำงานด้านเด็ก ได้มี ความห่วงกังวลในด้านการปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นผลจากความไม่ พอใจ และมีความเดือดร้อนจึงมีการจัดตั้งและผลักดันให้เกิดการวางแผนให้เกิดโครงการนี้ขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของนิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ อ่างในทวีทอง หงษ์วิวัฒน์

2527

นอกจากนั้นการส่งเสริมโดยโรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพรานได้เข้ามามีส่วนร่วม สนับสนุนให้นักเรียนนายร้อยตำรวจปี 3 ซึ่งใกล้จะออกไปปฏิบัติหน้าที่จริงได้เข้ามาสัมผัสปัญหา ชุมชนที่เกิดขึ้นเป็นการรับรู้ปัญหาสาเหตุและปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาเป็นส่วนร่วมอีกส่วนหนึ่งในการ จัดตั้งโครงการให้เกิดความเป็นไปได้ และสามารถสานต่อมาเป็นปีที่ 2 เป็นการช่วยส่งเสริม

สนับสนุนจากภาครัฐบาลให้มีการปฏิบัติงานจริงได้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ทางเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน และกรมตำรวจมีความคิดร่วมกันสอดคล้องกับแนวคิดของไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2524) ในด้านการสนับสนุนจากภาครัฐบาล

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการ (เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน)

ช่วงแรกของการดำเนินโครงการ

พบว่าเป็นความคิดในเรื่องของการร่วมมือกันใน 3 ส่วน คือองค์กรองค์กรพัฒนาเอกชน โรงเรียนนายร้อยตำรวจ และตัวนักเรียนนายร้อยตำรวจเอง ซึ่งทั้ง 3 หน่วยงานต้องมีการประสานงานกันเพื่อให้เกิดความราบรื่น และดำเนินโครงการไปโดยไม่สะดุด เพราะทุกฝ่ายต้องเอื้ออำนวยซึ่งกันและกัน

หลังจากจบโครงการไปแล้ว 2 รุ่น

พบว่าเป็นเรื่องของการเตรียมความพร้อมของตัวนักเรียนนายร้อยตำรวจเอง เพราะความพร้อมของนักเรียนนายร้อยตำรวจสามารถเรียนรู้ปัญหาต่างๆ ได้มากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับศักยภาพของบุคคล เป็นลักษณะเฉพาะตัว เนื่องจากความต้องการในด้านการศึกษางานของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน ผลต่างเกิดขึ้นจากความแตกต่างของพื้นฐานส่วนตัว ซึ่งคนที่มองเห็นปัญหาลำคัญส่วนใหญ่จะเป็นคนที่มีภูมิหลังทางบ้านค่อนข้างจะปานกลางถึงสูง จะรู้สึกกลัวและตกใจเมื่อได้เจอกับปัญหา แต่จะมีทางเลือกอยู่ 2 กรณีคือ การเผชิญและรับรู้ปัญหา กับการหลีกเลี่ยงปัญหา สาเหตุจากความรู้สึกที่ว่าส่วนตัวว่าไม่ใช่เรื่องที่ตนจะต้องเข้าไปคลุกคลี

กรณีของการเผชิญรับรู้ปัญหานักเรียนนายร้อยจะมีความเข้าใจและศึกษาว่าปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้นจากอะไร สาเหตุที่แท้จริง และจะไม่ด่วนตัดสินใจอะไรลงไปว่าสิ่งนี้ผิดหรือถูก

กรณีหลีกเลี่ยงปัญหา นักเรียนนายร้อยจะไม่สนใจต่อปัญหาและบอกว่าถ้าเกิดปัญหาดังกล่าวก็จะปฏิบัติไปตามภาระหน้าที่

กรณีแรกเป็นกรณีที่ทางเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนคาดหวังไว้ว่าต้องการให้เกิดขึ้นในระบบการทำงานของตำรวจถึงแม้ว่าจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ ก็ควรมีการติดต่อกลับไปยังองค์กรพัฒนาเอกชนหรือองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งความคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ Talcott Parsons อ่างในสุเทพ สุนากรเกษ 2540 ได้พูดถึงทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างหน้าที่ ว่าด้วยการที่มนุษย์เข้าไปอยู่ในสังคม และสังคมมีการจัดระเบียบขึ้นดังนั้นผู้ที่เข้าร่วมในสถานการณ์นั้นจะต้องขยายให้เกิดความกระฉ่าง คือการที่บุคคลมีประสบการณ์ต่างๆ กัน ต้องรู้จักการควบคุมสถานการณ์มีวิธีการต่างๆ เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมายต่างๆ ที่ตั้งไว้

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการ (เจ้าหน้าที่ตำรวจ)

การศึกษาพบว่าขึ้นอยู่กับตัวนักเรียนนายร้อยตำรวจ เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน เพราะ ชีตความสามารถในการปรับเปลี่ยนหรือเข้าใจในตัวของผู้มีปัญหาสังคมต่างกันต้องมีการเรียนรู้ให้มากขึ้น

ประกอบกับความร่วมมือขององค์กรพัฒนาเอกชนต่างๆ ในการเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมประสานความเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้น เกิดการเรียนรู้ในปัญหาต่างๆ ที่ตัวนักเรียนนายร้อยไม่เคยพบเห็นมาก่อนจากชีวิตจริง

สุดท้ายคือ การประสานงานของทุกฝ่ายตั้งแต่ระดับนโยบายลงไปถึงตัวผู้ปฏิบัติและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำโครงการทุกฝ่าย โดยความคาดหวังของเจ้าหน้าที่เองก็ต้องการให้จัดตั้งเป็นหลักสูตรขึ้นเป็นในลักษณะของการเรียนการสอนที่เต็มรูปแบบ เป็นเนื้อหาวิชาหนึ่งที่มีบรรจุไว้ในวิชาบังคับในการเรียนในหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจ

ในทุกองค์ประกอบสัมพันธ์กับแนวคิดในการพัฒนาชุมชนขององค์การสหประชาชาติที่ว่า การพัฒนาชุมชนเป็นกรรมวิธีที่ดำเนินไป โดยการประสานความร่วมมือของประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลเพื่อปรับปรุงสภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของชุมชนให้ดีขึ้น เพื่อให้ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของประเทศชาติและสามารถช่วยให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าต่อไปได้

สัมพันธ์กับความคิดของ สาย หุตะเจริญ เป็นการสร้างชุมชนให้เจริญโดยอาศัยกำลังความสามารถของประชาชน และความช่วยเหลือจากภาครัฐบาล

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ความพร้อมในด้านทักษะการสื่อสารของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบโครงการ โดยเฉพาะในด้านการแจ้งรายละเอียดของโครงการไปยังกลุ่มผู้เกี่ยวข้องซึ่งประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจ กับกลุ่มเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนนั้น ในส่วนของกลุ่มนักเรียนนายร้อยต้องมีการสื่อสารเพื่อเตรียมการปูพื้นฐานเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีเกี่ยวกับปัจจัยใดที่ก่อให้เกิดความสำเร็จ และการปฏิบัติที่ดีควรเป็นอย่างไร เพราะการปฏิบัติหน้าที่ที่ดีเป็นส่วนหนึ่งของภาพพจน์ของตำรวจที่ออกสู่สายตาประชาชนทั่วไปถึงแม้ว่าในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่จะเป็นแค่ นักเรียนนายร้อยตำรวจก็ตาม แต่ภาพที่ประชาชนหรือเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนมองสะท้อนกลับเป็นภาพรวมที่จะเกิดขึ้นในระยะเวลาอันใกล้ ดังนั้นการทำงานจะต้องตั้งใจที่จะรักษาภาพลักษณ์ไม่ใช่เฉพาะตนเองเท่านั้นแต่เป็นสถาบันที่ต้องแสดงความรับผิดชอบร่วมกัน

ในส่วนของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบโครงการควรมีการติดต่อสื่อสารกับใครให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงว่าการประสานงานกันเพื่อให้เกิดความสะดวกและมีประสิทธิภาพด้วยกันทั้ง 2 ฝ่าย ควรทำอะไร โดยเฉพาะในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรพัฒนาเอกชนทางตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบโครงการดูแลและตรวจเยี่ยมอย่างใกล้ชิด

2. ในการเลือกเข้าปฏิบัติหน้าที่นักเรียนนายร้อยตำรวจ ควรจะมีความสมัครใจในการปฏิบัติหน้าที่และให้ความสนใจกับปัญหาอย่างจริงจัง โดยเฉพาะควรศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับองค์กรพัฒนาเอกชนที่ตนสนใจเพื่อจะได้เลือกเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงกับที่ตั้งใจไว้
3. การเตรียมการวางแผนล่วงหน้าในส่วนของโครงการเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการร่วมมือกันระหว่างตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบโครงการกับตัวเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนเป็นการวางแผนงานว่าน่าจะจัดกิจกรรมในช่วงไหนที่จะสะดวกในด้านของเวลา และการปฏิบัติตามทั้ง 2 ฝ่ายเพื่อเป็นการเตรียมเนื้อหาในการถ่ายทอดความรู้และการวางแผนการดำเนินงานซึ่งในส่วนของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนและเกิดความคล่องตัวในส่วนของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบโครงการก็ได้รับความสะดวกเช่นกัน

4. การปฏิบัติงานในโครงการนักเรียนนายร้อยตำรวจมีระยะเวลายาวไป ช่วงเวลาในการเข้าไปศึกษาปัญหาในแต่ละครั้งใช้ระยะเวลาแค่ 5 วัน ค่อนข้างจะน้อยมากเพราะการศึกษามีปัญหาอย่างถ่องแท้ ควรจะมีการเตรียมตัวและศึกษาปัญหาด้วยความเข้าใจอย่างละเอียดถี่ถ้วน เพราะปัญหาสังคมเป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อนจึงควรเพิ่มระยะเวลาในการศึกษาดูงานให้มากขึ้นกว่าเดิม
5. ควรจัดให้มีการบรรจุหลักสูตรการศึกษางานทางด้านปัญหาชุมชนเข้าไปในหลักสูตรนักเรียนนายร้อยตำรวจ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นหน่วยงานที่ต้องดูแลรับผิดชอบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ดังนั้นควรทราบถึงปัญหาสถานการณ์ ดันเหตุหรือบ่อเกิดของปัญหาที่แท้จริง ซึ่งถ้าเกิดปัญหาแล้วการแก้ไขปัญหาบางครั้งจะใช้อำนาจหน้าที่ที่มีการตัดสินใจการกระทำลงไปอย่างเดียวนั้น บางครั้งอาจถูกต้องในแง่กฎหมาย แต่ในแง่มนุษยธรรมแล้วน่าจะมีทางออกที่ดีโดยในกรณีของเด็กที่กระทำผิดทางเจ้าหน้าที่ตำรวจมีทางออก เนื่องจากเด็กบางครั้งการกระทำผิดของเด็กบางครั้งไม่ได้เกิดขึ้นด้วยความตั้งใจของตนเองส่วนใหญ่จะมีผู้ใหญ่เป็นคนบงการให้ทำความผิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของการขายยาบ้าที่มีอยู่ในชุมชนแออัด ซึ่งการค้าขายจะใช้เด็กเป็นสื่อในการนำยาบ้าไปส่ง เพราะเด็กมีบทลงโทษที่น้อยกว่าผู้ใหญ่ทำให้การทำงานส่งยาบ้าผู้ใหญ่จะใช้เด็กส่ง กรณีเช่นนี้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถส่งเรื่องไปยังมูลนิธิเพื่อให้องค์กรดังกล่าวเข้าไปดูแลความประพฤติของเด็กต่อไปไม่ควรตัดสินใจให้เด็กเข้าสถานกักกันเลย เพราะเด็กในภาพรวมแล้วยังสามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงความประพฤติได้ โดยผ่านทางมูลนิธิ NGO ต่างๆ
6. เพื่อให้เป็นการเข้าใจอย่างถ่องแท้ในแง่ของปัญหาและสามารถถ่ายทอดความรู้ออกมาได้จากประสบการณ์จริง เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ดูแลโครงการควรจะลงมาปฏิบัติงานจริงก่อนที่ส่งนักเรียนนายร้อยตำรวจมาจะได้ทราบถึงปัญหาที่จะเกิดว่าการปฏิบัติหน้าที่ในชุมชนและปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนมีช่องว่างและจุดบกพร่องตรงไหนเพื่อจะได้ป้องกันไว้ก่อน จะได้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างราบรื่น และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดยังนักเรียนนายร้อยตำรวจในรุ่นต่อไป โดยเจ้าหน้าที่สามารถกล่าวอ้างได้เลยว่าตนได้ไปปฏิบัติงานจริงมาแล้วเพิ่ม Credibility อีกด้วยเพราะการได้เข้าร่วมจริงสามารถถ่ายทอดมาเป็นถ้อยคำที่น่าเชื่อถือกว่าการได้ฟังมาหรืออ่านจากเอกสารต่างๆ

7. ในระดับนโยบายควรได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงานของนักเรียนนายร้อยตำรวจด้วยมีการประเมินผลโครงการว่า โครงการนี้มีความเหมาะสมเพียงไร ควรสนับสนุนในด้านไหน เพราะการได้เรียนรู้ปัญหาสังคมหรือที่ใช้คำว่าสัมผัสปัญหาชุมชนนั้น นอกจากจะได้เรียนรู้ปัญหาแล้ว ในด้านของภาพพจน์ที่ออกมาสู่สายตาของประชาชนก็จะมองว่าตำรวจมีความตั้งใจจริงในการเรียนรู้งาน ไม่เพียงแต่การเรียนในส่วนของทฤษฎี ระเบียบวินัยแต่ได้มีการเข้าถึงประชาชนในด้านความสนใจในปัญหาอย่างแท้จริง เกิดความคิดในแง่บวกต่อสถาบันตำรวจเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นควรได้รับการสนับสนุนจากระดับผู้บังคับบัญชาในแง่ความพร้อมของโครงการด้วย
8. ควรระมัดระวังในแง่ของการสื่อสารภายในชุมชนเกี่ยวกับการเข้าไปปฏิบัติงานของนักเรียนนายร้อยตำรวจโดยผ่านการแจ้งโดยทางเสียงตามสายเพราะการแจ้งในลักษณะนี้ถ้าหากสมาชิกภายในชุมชนที่อยู่เป็นคนดีก็ไม่น่าเป็นห่วงในเรื่องของความปลอดภัย แต่ถ้าสมาชิกในชุมชนเป็นบุคคลที่ทำผิดต่อกฎหมายเช่นค้ายาบ้า หรือเสพยาหายาบ้าก็จะทำให้เกิดความไม่พอใจ และเกิดความระแวงและระมัดระวังตัวว่าจะมาตรวจจับเกิดความไม่ร่วมมือ และในบางครั้งอาจจะไม่ปลอดภัยกับตัวนักเรียนนายร้อยตำรวจเอง เพราะฉะนั้นก่อนจะใช้เสียงตามสายเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนจะต้องศึกษาให้ลึกก่อนว่าเหมาะสมหรือไม่ในชุมชนนั้นๆ เพราะในแต่ละชุมชนมีความแตกต่างในด้านของการกระทำผิดกฎหมายที่ไม่เหมือนกัน
9. ควรจัดสรรให้มีงบประมาณในการทำโครงการในส่วนของงบประมาณทางด้าน การสนับสนุนค่าใช้จ่ายในระหว่างที่ทำกิจกรรมในโครงการ อาจจะมอบให้ทางองค์กรพัฒนาเอกชนในด้านค่ารถ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่ากิจกรรมเสริม ในระหว่างที่ลงพื้นที่ ค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ทางองค์กรพัฒนาเอกชนจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ซึ่งบางครั้งค่าใช้จ่ายเป็นงบส่วนตัวที่เจ้าหน้าที่ต้องเป็นผู้ออกเองและไม่สามารถเบิกค่าใช้จ่ายจากทางองค์กรได้ ทำให้ในแต่ละรุ่นงบประมาณส่วนตัวจะต้องจ่ายไปไม่น้อย เพราะบางองค์กรพัฒนาเอกชนจะมีนักเรียนนายร้อยไปฝึกครั้งละ 5-6 ท่าน ทำให้ค่าใช้จ่ายเพิ่มจำนวนขึ้น ประกอบกับเงินเดือนของ NGO โดยเฉพาะในส่วนของผู้บริหารที่ปฏิบัติการจำนวนไม่มากจึงค่อนข้างจะเดือดร้อน จึงควรมีการจัดสรรงบประมาณส่วนนี้ด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงการติดตามผลในลักษณะของผลตอบกลับของโครงการนักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัสปัญหาชุมชนในลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจที่จบไปและปฏิบัติหน้าที่จริงว่ามีการติดต่อกลับในลักษณะการแจ้งปัญหาเข้ามาจริงให้กับมูลนิธิมากน้อยแค่ไหน
2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการทำวิจัยเฉพาะเจ้าหน้าที่มูลนิธิกับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้รับผิดชอบโครงการ ดังนั้นควรมีการสัมภาษณ์ นักเรียนนายร้อยตำรวจ ผู้นำชุมชน โดยเฉพาะปัญหาผู้วางแผนโครงการนักเรียนนายร้อยตำรวจสัมผัสชุมชนว่าจริงๆ แล้วผลการศึกษากับความตั้งใจจริงที่วางโครงการนี้สัมฤทธิ์ผลหรือไม่โดยจากนโยบายช่วงแรกที่วางไว้ว่าประสบผลสำเร็จมากน้อยแค่ไหน
3. ควรทำการศึกษาทัศนคติของคนในชุมชน ผู้เข้าร่วมโครงการโดยตรงเพื่อศึกษาว่า โครงการนี้มีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใดในสายตาของคนในชุมชน คนในชุมชนมีส่วนร่วมในโครงการในระดับใด มีการติดต่อสื่อสารกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการในลักษณะใด